

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovci 25. novembra 1882.

Št. 22.

Očitna zahvala.

13. novembra sem nastopil svojo sedemdeseto leto. K temu mojemu rojstnemu godu so mi Slovenci na Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem poslali adres, telegramov, pisem in listnic. Nabral sem jih več kot petdeset. Vsi ti dopisi pravijo, da so Slovenci vsi z menó enacih misli, — da se zahvalijo za ves moj trud in vse moje prizadevanje, — da me prosijo, naj tudi zanaprej delam za vero, cesarja in dom, — in naj mi mili Bog za to moje rodoljubno delovanje še veliko let podeli potrebno zdravje in moč, po poznej smrti pa sveta nebesa.

Gospoda moja! Kar sem storil s svojimi slabimi močmi, štel sem si za svojo sveto dolžnost; vsak pošten in značajan mož spoštuje in ljubi vse narode, dela za njih srečo in blagor, na prvem mestu pa stoji mu narod, iz kterega je rojen: Kri ni voda — in vsaka tica ljubi svoje gujezdo. Ta dolžnost pa je tim večja, kedar se njegov narod mora vojskovati za pravice, ktere mu po pravici in postavi gredó.

Srčno se Vam vsem zahvaljujem za Vaše mi poslane častitke in Vam obljubujem, da bodem kakor dozdam tudi zanaprej delal in se trudil po besedah: „Vse za vero, cesarja in domovino!“ Božja pomoč!

Andrej Einšpieler.

Kako je državni sod naučnega ministra obsodil.

J. D. Osnovna državna postava pravi v členu 19: „Vsi narodi, ki živijo v državi, so enako-pravni, in vsak narod ima neoskrunljivo pravico, si čuvati in razvijati narodnost in jezik.“

Država pripoznava enakopravnost vsem v deželi navadnim jezikom v šoli, uradu in javnem življenju. Ta člen torej pravi, da se morajo vsakemu narodu dati šole v njegovem jeziku, Slovincem slovenske, Čehom češke, Nemcem nemške itd.

Nemcem so res že davno dali vse, kar jim gre po postavi, posebno pa nemške šole. Vse drugače se godi nam Slovincem. Šolski deželni svet in učni minister vrivajo nam, kjer le morejo, nemški jezik, o slovenskih šolah nočejo pa nič slišati.

Ali letos se je naučni minister s svojim nemškim jezikom hudo opekel. Na spodnjem Avstrij-

skem, to je v tistej deželi, kjer stoji Dunaj, je cela vrsta čeških občin. Ostala dežela pa je nemška. Tem češkim občinam vrivali so že od nekdanj nemški jezik v šole. Čehi so se branili, kar so mogli. Prosili so pri deželnem šolskem совету, naj jim da češke šole; ali ta je njihovo prošnjo odbil. Pritožili so se pri učnem ministru, in ta, ne da bi jim pomagal, še zapovedal je, naj se odslej celó veronauk ali katekizem podučuje nemški, rekoč, da se bodo njihovi otroci boljše nemškega naučili. Če bi pri tem ostalo, bilo bi to hudo za Čehe. Ali ti niso obupali. Vedeli so, da je minister sicer velik gospod, da pa še on vendar ni tisti, ki ima v tacih rečeh zadnjo besedo. Znali so, da je nad ministrom še državna sodnija na Dunaji, katera razsoja, ali ta ali ona občina ima pravico zahtevati slovenske ali nemške šole, rda, kratko rečeno, katera ima soditi, če se kdo pritoži, da se mu kratijo politične pravice. Kar državni sod reče, to velja, temu se morajo celó ministri podvreči.

Ker toraj minister ni omenjenim češkim občinam dovolil čeških šol, zatožijo ga občine Poštore in Lahovce pri državnej sodnji, da jim kratijo njihove politične pravice, da je postavo prelomil. Minister se je silno zagovarjal rekoč, nemški jezik je Čehom zeló potreben in hasnovit, in te občine so se že leta 1877 in 1878 ž njim pogodile, da bode v njihovih šolah nemški jezik učni jezik. Pa vse to mu ni nič pomagalo. Državni sod obsodil ga je 20. oktobra t. l. to je pred 3 tedni vender le, rekoč:

„Člen 19. državne osnovne postave pravi, da ima vsak narod pravico, v svojem jeziku se podučevati in pravico tirjati, naj se mu dajo šole v njegovem jeziku. Če se minister izgovarja, da se je občinski odbor ž njim pogodil leta 1878, da naj bo zanaprej nemški jezik učni jezik, ne velja ta izgovor nič. Takšna pogodba ni veljavna, kajti državna osnovna postava pravi, da imajo stariši pravico zahtevati, naj se njihovi otroci podučujejo v domačem jeziku, in da stariši te pravice ne morejo oddati ali zapraviti, če bi tudi to hteli. Ker toraj minister ni dovolil omenjenim češkim občinam čeških šol, prelomil je s tem člen 19. državne osnovne postave.“

Tako ste te dve češki občini sijajno zmagali ministra, kajti pravična je bila njuna trjatev, in pravica mora zmagati.

Ta razsodba pa je posebno zanimiva za nas uboge koroške Slovence, katerim tudi nočejo dovoliti šol v domačem slovenskem jeziku.

Ta razsodba pa nam pravi, da še vlada pravica v Avstriji, da bodo tudi nam morali dati slovenske šole, radi ali neradi, samo če je vztrajno in neustrašeno terjamo.

Kaj naj toraj storimo, da dobimo slovenske šole? Občinski odborniki, napišite take le prošnje: Slavni deželni šolski svet! Naša občina je slovenska. Prosimo toraj, naj se v našej šoli odslej podučuje slovenski; naj se odslej mesto nemškega učnega jezika vpelje slovenski. Potem se podpišite, pritisnite občinski pečat na prošnjo, ter je pošljite deželnemu šolskemu совету v Celovec. Če ta ne usliši vaše prošnje, pritožite se na ministra, in ta si ne bo lahko upal, vam prošnjo odbiti. Ako bi pa vendar to storil, tedaj bode pa državni sod rekel: Oni imajo pravico zahtevati slovenske šole, in one se jim tudi morajo dati. Trkajte in odprlo se Vam bo, prosite in dobili bodete, tako nas uči sv. pismo.

Duhovni, odvetniki, notarji in drugi učeni možje, kateri živite med ljudstvom, pomagajte mu, idite mu z dobrim svetom na roko, kajti mnoge občine bi rade storile, kar je potrebno, da dobijo slovenske šole, pa ne vejo, kam naj se obrnejo, kaj naj storijo! Tukaj se Vam ponuja lepa naloga; bodite ljudstvu voditelji in svetovalci! Vsak narod potrebuje značajnih in vrlih rodoljubov, ki ga budijo in vodijo. Z zjedinjeno močjo že pojde! — Srčnost velja!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. Tukajšne „Freie Stimmen“ prinašajo v svoji 39. številki bedasto notico pod naslovom „Auf nach Laibach!“ ter v njej napadajo č. g. Einšpielerja, da on koroško mladino v Ljubljano vabi in od Celovca proč spravljaja, ker je „Mir“ prinesel oznanilo, kdaj se prične podkovska šola v Ljubljani. Rečeni ščuvalni listič kaže na celovško podkovsko šolo in veli koroškim Slovencem, da morajo to obiskati, če so koroški domoljubi. Tega pa ščuvalni listič ne omeni, da je celovška podkovska šola čisto nemška, da jo toraj slovenski kovači iz Koroške ne morejo obiskati. Seveda tudi koroški Slovenci plačujejo za to deželno šolo, pa dobička nemajo nič od nje, ker se na njih jezik nič ne ozira, toraj se poduka vdeležiti ne morejo. To je vzrok, da so koroški Slovenci primorani, podati se na ljubljansko podkovsko šolo, če se hočejo podkovstva učiti. Naš list „Mir“ nikogar ni silil, da mora to šolo obiskati, ampak, kakor drugi slovenski časniki, je oznanil pričetek te koristne šole. Naj pa patroni od „Freie Stimmen“ v Celovci napravijo potrebne slovenske šole, potem bodo pa Kranjci v Celovec v šole hoditi začeli. Vidite, tako je ta stvar, gospod Mačnik!

Iz Sveč. (Zaupnica.) Krajni šolski svet v Svečah je sklenil in v Celovec poslal to-le: Prečastiti gospod profesor! Kar ste 12. oktobra 1882 pri deseti seji našega deželnega zbora z strani ljudskih šol na Koroškem govorili, je bilo nam celó iz srca govorjeno. Tudi mi pripoznamo potrebo, da naj so šole za katoličane katoliške, za Slovence najprej in pred vsem slovenske in

še le potem tudi nekoliko nemške, in za nas uboge ljudi nikar predrage pa vendar le dobre. Pristrčno se Vam zahvalujemo, da ste se pri zgoraj omenjeni seji za take šole očitno in neustrašeno potegovali, in Vam naznanjamo, da nas veseli in smo ponosni na to, da takega gospoda kakor ste Vi, smemo imenovati svojega rojaka, ki je bil rojen 13. novembra 1813 v naši fari v Svečah. (Podpisi vseh odbornikov.)

Iz slov. Plajberga. (Cerkvena slovesnost.) 12. novembra so naš novi gospod župnik, Einšpieler Andr. mlajši, prevzeli v svojo skrb našo faro in zraven še tudi sosedno kuracijo št. Lenarta na Ljubelju. Pripeljali so se že popred v sredo in sprejeli smo jih kolikor je bilo mogoče, lepo in slovesno. Pote, ki jih je deževje in voda razdrlo, smo poravnali, truma farmanov in šolska mladina jim je šla naproti, zvonovi so peli, možnarji pokali in veljavni možje so jih pozdravili in peljali v farovž. Nedeljo potem pa je še le bila prava inštalacija ali vmeščenje. V 10 uri so jeli zvonovi zvoniti in možnarji pokati in v lepej procesiji je šel sprevod iz farovža v cerkev. Mikavne cerkvene ceremonije so marsikoga ganile do solz. Za tim so se č. g. dekan Jakopič podali na prižnico in prav po domače in srčno razlagali dolžnosti, ktere fajmošter do svojih farmanov in ti do svojega fajmoštra imajo. Za pridigo je bila velika sv. meša, pri kateri so sicer orglje prav lepo pele, pevcev pa je bilo le malo slišati. Pri nas bode treba, cerkveno petje še le prav vravnati; saj imamo Slovenci za petje dobrih grl. Da bi se le gosp. učeniki, kakor je bilo to nekaj, orgljenja in cerkvenega petja spet prav krepko poprijeli! Po cerkvenem opravilu je bila južina, pri kateri je bilo pričujočih šest kamrarjev in občinski župan gosp. U. Merlin iz Podljubelja. Kar nas je prav srčno veselilo, je to, da sta tudi iz Celovca dva zlahtnika novega gosp. župnika, namreč gosp. Einšpieler Andrej c. k. profesor in gosp. Einšpieler Lambert, škofije kancelar prišla k tej slovesnosti in nista se ustrašila nečednih potov in strmih klancev.

Bog živi našega novega gosp. fajmoštra, da bi zdravi in srečni pastirovali dve težavni fari; nam farmanom pa mili Bog dodeli pravo luč in pomoč, da bomo zvesto dopolnovali svoje dolžnosti, kakor so jih nam tako po očetovsko na srce položili gosp. dekan v svojej pridigi. Božja pomoč ostani pri nas vseh!

Iz spodnjega Roža. (Nekaj o volitvah.) Vsaka volitev — bodisi si v občinski odbor, ali v šolski svet, ali v deželni ali državni zbor — vsaka volitev je imenitna, rekel bi sveta reč. Od vas izvoljeni možje delajo ali vam k sreči ali nesreči: kakor si posteljete, tako bote ležali. Ne mrmrajte in ne tožite, če ne gre vam po volji; tudi vi ste pomagali, te može voliti, ali s tim, da ste jim dali svoje glasove, ali pa s tim, da niste šli volit. Nobeno ni bilo pravo. Letos se spet godijo volitve v občinski odbor skorej po vsem Koroškem; spolnujte bolj zvesto svojo volitveno dolžnost. Najprej je treba, da si poiščete poštene, vestne, katoliške može. Varujte se posebno tistih, ki z nemškimi liberalci v en rog trobijo. Postave in naredbe, ki vam zdaj niso po volji, so naredili ravno ti liberalci; ti so več kot

20 let vse vajeti v rokah imeli; varujte se jih, naj zdaj o volitvah še tako sladko govorijo. — Potem se pogovorite z drugimi sosedi in sežite si v roke, da bote k volitvi v si prišli in vsi enoglasno volili može, kakor ste si jih skupej izbrali. Kdor izostane ali drugači voli, je izdajica ali figa-mož: fej te bodi! — V spodnjem Rožu na desnem bregu Drave so občine večidel v dobrih rokah, — le to se je vse čudilo, kako je Podljubeljska občina pri poslednji volitvi v deželni zbor mogla voliti tri znane velikaše, ki trobijo v nemško-liberalni rog in so tudi zoper nas Slovence volili nemškega liberalca Laksa! Tudi zdej zastran občinskih volitev se slišijo zares prav čudni, skorej neverjetni glasi. Mislijo si menda — posebno Kaplovčani — za župana voliti denarnega velikaša v Košentavri, ki po gosposko prav visoko nosi svojo nemško-liberalne slave polno glavo. Če gosp. Merlin pade in pride ta gospod za župana, praskali se bote za ušesmi; saj menda mešetari za nemško-liberalne časnike, ki za nas Slovence nimajo nobene lepe besede. Veliko modrejši in boljši je, ako se držite sedanjega župana gosp. Merlina; on predlaga vsako leto občinsko rajtengo, kar se poprej ni godilo, — on je prevzel zadolženo občino; plačal je vse dolgove in ima menda še precej denarjev v občinski kasi; — pod njegovim županovanjem so občinske doklade precej iznižale in se vsako leto znižujejo. Res da je v Celovci tudi podpisal tisti nesrečni protest zoper dr. Vošnjaka; saj je več županov med njimi, ki so bili prenagljeni in se zdaj kesajo. Morebiti da je gosp. Merlin tudi med temi. Gospodje volilci! volite pametno, da ne pridete izpod dežja pod kap.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Naša posojilnica.) (Konec.) Sedaj pa poglejmo na njena denarna opravila v minulih desetih letih. O tem času je opravila v minulih desetih letih. O tem času je imela posojilnica prijemkov in izdatkov t. j. denarnega premeta ne mnogo menj kakor tri milijone rajniš namreč 2,610.680 gld. To je za naš siromaški kraj, kjer je zemlja tak na drobno razdeljena, da nimamo v naši sredi velikih posestnikov, kjer živi veliko ljudi čisto brez posestva, neznan velik bi rekel neverjeten znesek. Ta za naše kmetijske razmere velikansk denarni premet govori sam za sebe, posebno če vzamemo na misel, da so posojila skoz in skoz le mala, našim potrebam primerna, da največe posojilo tisoče goldinarjev ne presega. Posojilnica je toraj našim krajem neštevilne pomoči delila, veliko in veliko posestev prodaje rešila, tavžent in tavžent skrbi in stisk polajšala ali odgnala in marsikaterim sirotam solze obupanja oterla in osušila. Posojilnica je toraj prva dobrotnica naše doline.

Ze prvo leto njenega obstanka izkazuje letni račun čez 47.000 gld. premeta; drugo leto se je povzdignil premet na 114.000, tretje na 165.000, četrto leto čez 221.000, in v podobnej meri naprej tako, da smo imeli tekočega leta že čez 449.000 gld. premeta. Udje imajo v posojilnici vložin za 52.059 in nadvložin za 72.331 gld. toraj vsega vkup čez 124.000 gld. Razun tega poseduje posojilnica svojo matico ali rezervni fond, ki šteje nekaj čez 5000 gld. in inventar v vrednosti od več sto gold. Ker odpade po prenapredbi družbinih pravil nekaj davka, bode matica če-

dalje bolj napredovala. Posojilnica stoji toraj na krepkih nogah, zato zasluži po vsej pravici toliko zaupanja.

Ud, kateri izposoduje na svoje posestvo, posolila se dajejo samo udom, plačati mora na leto 5 gld. obresti od 100 gld. dolga, ravno tako na zalogo; kdor pa jemlje denar na menjico, plača na leto za posojen denar 6 gld. od sto. In ravno posojila na menjice kažejo se za varčnega in natančnega kmeta najbolj ročna in koristna. Treba mu je samo enega ali dveh zamožnih sosedov za poroka: tu odpade toraj dragi notar in sodnija; on si v resnici prihrani denarja in zamude časa. Za nekaj mesecov ima na prodaj žito pitano, ali plemeno živino in vse je zopet poravnano. Vsled tega se je 1882 izposodilo na menjice čez 88.000 in na posestva samo nekaj čez 4000 gld. Doslé je izposodila posojilnica na posestva in dala vpisati v gruntne bukve vsega skup čez 36.000 gld.

Ker imamo v naši sredi tako koristno napravo, ne pozabimo šparati pri vsakej priložnosti, nagovarjajmo k pristopu sosede, kateri še niso udje. vpisujemo v posojilnico tudi svoje otroke in vkladajmo za nje vsako leto kak krajcar, kar bode prineslo v malih letih lep znesek in odrasčeni bodo imeli kaj v rokah. Vsak gospodar naj naganja k šparanju in pristopu tudi svoje posle, hlapce in dekcle, da bodo na stare dni bolj lahko živeli. Pri vsakterej priložnosti: pri veseljah, v krčmah ali tabernah, pri kupovanju obleke, na poti kamorkoli se pusti lahko kaj prihraniti. Pri takem ravnanju nam s časom ne pojde tako pripeto kakor doslé, posnemajmo v tem izgledu naših rajnih očakov. Njim je kaj boljši šlo, večidel vsled tega, ker so bolj šparali in ob nedeljah in praznikih lepo doma ostajali. Da kaj podobnega doživimo pri naših otrocih, skrbimo in gledajmo med drugim tudi na to, da se naučé popolnoma materne besede. Družba Mohorjeva nam podaja v svojih bukvalih toliko koristnih produktov o kmetijskem gospodarstvu, o živinoreji, sadjereji in o drugih strokah nam potrebnih naukov, da nam ni treba družega kakor jih marljivo in z zastopnostjo prebirati. Pri tem berilu naj nam otroci pomagajo, ki morajo tako dolgo v šolo hoditi, toraj se tudi kaj naučiti, bode za nje in za nas od največe koristi in marsiktera ura ob nedeljah in praznikih bode doma namesto v taberni prav kratkočasno in čisto dober kup pretekla.

Iz Podljubela. Kdor bodi bo že mislil, da nam Podljubelčanom je že za slovenski jezik pero za vselej zarujavelo ali pa še celó zamrznilo, ker se še noben ni oglasil iz tega kraja. Zatoraj dragi „Mir“ sprejmi tudi moje črtice, ki ti jih pišem. Tudi pri nas gre Slovan na dan. Ni davno, kar se je ustanovilo pri nas slovensko pevsko društvo, ki že šteje precej udov, pa gotovo jih bode še več pristopilo. Ti udje so sami krepki Slovenci, večidel mladi fanti. Lepo je, da se fanti ne sramujejo svojega slovenskega jezika in pesem, ki so se od svoje drage matere naučili. Kakošno srce bi li mogel imeti, da bi se svoje ljube materne besede sramoval. Vsak Slovenec se še lahko spominja in se bo tudi še lahko spominjal svojih mladih let, ko ga je mati kot dete v zibelki zibalala in mu slovenske pesmi pela. Na praznik vsih svetnikov pelo je to društvo prvokrat pri

sv. maši lepe mašne pesmi Bogu na čast in res lepo so zapeli, da jih je bilo veselje poslušati, pa tudi od več ljudi sem slišal, da so jih hvalili. Tako je prav, le tako naprej, da se bodo tudi na slovenski zemlji slovenske pesmi prepevale. Slava društvu! K nam tudi prihaja 5 iztisov „Mira“; vsi ga radi čitamo ali beremo njegove predalčke, ki nam toliko lepih reči prinaša za poduk in omiko slovenskega jezika. Ponoči med 27. in 28. oktobra t. l. bil je pri nas strašen vihar, veliko gojzdnih dreves je polomil in s koreninami vred podrl, veliko škodo kmetom napravil, pa tudi je veliko sadnega drevja pokončal. Podgoro je na več krajih strehe raz skednjeval in hiš pometal in seno pa slamo po polji raznesel; pri nekem kajzarju je bečeljak s panji vred preobrnil.

Iz zgornje Koroške se piše: Že zadnjič je nekdo razsvetlil, kako se spolnujejo besede gosp. deželnega predsednika, „da se bo gledalo, da se bodo slovenski otroci tudi slovensko brati in pisati naučili.“ Naj še jaz nekaj dodam: V naši šoli je 190 otrok, od teh jih je 154 slovenskih in le 36 nemških, od katerih jih pa 7 dobro slovensko zastopi. Pa kakšen ozir se jemlje na slovenske otroke? Učni jezik je samo nemški. Le v prvem letu so prisiljeni, z otroci nekoliko slovensko govoriti, ker bi jih drugači ne razumeli; toda že v prvem letu morajo otroci po nemško moliti. Otroci tedaj ne znajo prav nič slovensko brati, še menj pa pisati. Zato pa tudi gosp. katehet ne morejo otrokom katekizma v roke dati, ker nemškega bi ne razumeli, slovenskega pa brati ne znajo. V drugem letu se učijo otroci latinskih črk, ktere so slovenskim podobne, pa vendar nemajo v sebi slovenskih črk č, ž, z, š, zato jih morajo g. katehet še le abece učiti, če hočejo, da bi otroci slovenski katekizem brati znali in se krščanski nauk učili. S tem pa katehet veliko časa izgubijo. Kateheti vsi občutijo težko te neprilicne razmere, pa nočejo nič reči, ker bi prvič pri sedajni sestavi deželnega zbora in deželnega šolskega sveta nič ne pomagalo, drugič pa si s tem le sitnosti in sovraštvo na glavo nakopljejo. Pritožili so se že vsi kateheti, da ne morejo krščanskega nauka učiti, dokler otroci ne bodo slovensko brati znali, te pritožbe so poslali na knezoškofijski urad, pa kaj je koristilo? Dokler bo vlada le nemško-liberalne šolske sovete poslušala in pa tiste župane in občinske svetovalce, ki nič ne razumejo, kako je treba mladino podučevati, tako dolgo se ne bo na bolje obrnilo. Naj poslušaj glas katehetov, ki so vneti za resnični poduk otrok, ker njim je dolžnost, da se otroci podučé v verskih resnicah. Kateheti bi morali še enkrat vsi skupaj svoj glas povzdigniti zoper to silno in škodljivo nemškutarjenje v šolah! Važna stvar bi bila že nekoliko truda vredna. Med tem časom pa naj bi kateheti take vpijoče napake po časnikih razglasili, da se ne bo v koroškem deželnem zboru spet reklo, da to ni res in da je poduk tudi slovenski. Kajti v zadnjem zasedanju deželnega zbora smo slišali take izjave, da moramo sklepati, da gospodje prav ne vedó, kakošne so pri nas šole.

Iz Črne. (Grobni spominek; domače stvar.) Zadnje kvaterno nedeljo preminolo je ravno 19 let, kar je našo zagorsko vas velika nesreča zadela: dve tretjini hiš pokončal je tisto-krat ogenj in tudi farni cerkvi ni prizanesel; pogorela je lična hiša Božja, zvonovi v lepem zvoniku so se raztopili in tužno omolknili. Ljudje so veliko izgubili, pa Božja pomoč in krščanska darežljivost ste jim olajšali in popravili veliko škodo, potolažili jim žalostna srca. In v zaupanju na daljno pomoč iz nebes in na krepko podporo dobrih ljudi, pozidali so na torišču stare cerkve novo še lepšo in večjo hišo Božjo v romanskem slogu, ktera je v resnici kinč naše vasi in ponos črnskih farmanov. Lepo vbrani zvonovi donijo tako mogočno v planinski svet in vabijo tako milo v Božji hram čast in hvalo dajat neskončno dobrotljivemu Bogu, ki je dal srečno dokončati težavno delo, in hvaležno se spominjat vseh dobrotnikov naše farne cerkve. — Ob času požara črnske vasi pastirivali so tukaj pri svojih farmanih občespoštovani in priljubljeni župnik č. g. Janez Dožan. Oni so vedeli vspešno tolažiti zbegano in pobito ljudstvo, oni so znali sebi izročeno čredo ovarovati obupa in malosrčnosti, oni so ljudem v izgled postavili pobožnega trpina Joba, da se je njihova malosrčnost spremenila v srčnost in zaupanje na Božjo pomoč in lastno moč, da so v kratkem si postavili prelepo cerkev, v kateri iščejo pomoči in hladivnega tolažila v veselih dnevih in žalostnih časih po besedah sv. pisma: „Gospod je dal, Gospod je vzel, Njegovo ime bodi česčeno!“ Ta velika zasluga zraven mnogo drugih za črnsko faro in črnsko cerkev gre rajnemu g. J. Dožanu. Celih 11 let že počivajo njih kosti v hladnem grobu zadej za velikim altarjem sv. Ožbalta na večerni strani. Hvaležni farmani pa ne pozabijo svojega vrlega dušnega pastirja, tudi po smrti ne, kajti krščanska ljubezen sega še čez groba temne vrata. Zato so letos omislili svojemu rajnemu župniku grobni spominek, kterege je vrlo dobro izdelal občeznani umetnik in podobar g. Fr. Ozbič v Celovci, in kateri se je v pretečenem mesecu vzdal v cerkveni zid. Na vseh Svetnikov večer okinčali so hvaležni farmani zeleni grob svojega dušnega pastirja z zalimi vencí iz zadnjih jesenskih cvetlic in prižgali toliko lučic okoli spominske plošče in na grobu, da so svetile daleč okoli in privabile mnogo pobožnega ljudstva opraviti srčno molitev za mir in pokoj rajnega gospoda župnika. Tako je prav in Bogu ljubo! da se verni Slovenci radi spominjajo v pobožni molitvi svojih rajnih dušnih pastirjev, ki so jim bili za Bogom in stariši največi dobrotniki, ko so tolikrat molili in darovali daritev sv. maše za svoje farmane, žive in mrtve, ki so jim oznanovali besedo Božjo in delili sv. zakramente, ki so jim zvesto na strani stali o smrtni uri in jih spremili k zadnjemu počitku. — Da se je omislil č. g. Janez Dožanu dostojen spominek, k temu je blagovoljno pripomoglo do sedaj 8 duhovnih gospodov, večidel takih, ki so pri rajnem gosp. J. Dožanu v Črni nekdanj bili kaplani; dva sta sedaj v Lavantinski škofiji. Pa tudi vrli farmani pripomogli so po svoji moči. Zategadelj bodi tukaj javno izrečena presrečna hvala č. g. g. pri-

jateljem rajnega župnika č. g. J. Dožana, kakor tudi vrlim črnskim farmanom; njihovo darežljivost pa naj enkrat obilo poplača večni Bog! — Čeravno smo imeli celo leto preobilo dežja in vedno močo, se je vendar letina posebno po solčnih krajih še precej dobro obnesla. Žita pridelali so kmetovalci povoljno dosti za domačo rabo, in koliko je že to vredno, da kmetu ni treba kruha kupovati! Posebno dobro obnesel se je oves, kterega so prav dosti in lepega našli, pa le težko pod streho spravili. Krme za živino bo pičlo hodilo, ker so posebno otave le malo mogli posušiti. Repica in repa ste srednje vrednosti, zelja je dosti in lepega. Tudi sadja je po nekterih krajih precej bilo in ljudje močno hvalijo „novonaprešan most“; je pa tudi najvrednejša, najzdravejša in najboljša domača pijača, kajti vino je zelo drago, navadno po 40 kr. liter, in pa še glavi in želodcu zelo škodljivo. — Še nekaj: v novjšem času imamo v naši vasi novo desko ali tabelo z napisom zgoraj po nemško: K. k. Gendarmerie - Posten - Commando, in spodaj pa tudi lepo po slovensko: C. k. r. Žandarjska postaja. — Gg. občinski predstojniki in slavni krajni šolski soveto, kaj porečete k temu?

Iz Kanalske doline. Farna cerkev v Trebižu je dobila od našega svetlega cesarja 500 gold. darila, da se popravi in očedi. Toliko je izdal tisti vozal na cesarjevi ruti! Ko so bili namreč svetli cesar v Trebižu, šli so z gospodom župnikom tudi v farno cerkev, ter si jo ogledali. Gospod župnik so bojda omenili: „Je pač že okajena cerkev in marsikaj bo treba popraviti.“ Cesar pa so rekli: „Res je, moram precej vozal narediti na ruto.“ Naredili so potem vozal in ta jih je spomnil, da so cerkvi v Trebižu poslali 500 gld. Kako smo pač srečni, da imamo tako dobrega in krščanskega cesarja! Po drugih državah pa mogočniki le cerkve in samostane ropajo, namesto da bi jim kaj dali!

Zdaj so došle tudi odlikovanja od cesarja, in naš gospod Schnablegger je tudi zlati križ dobil. Mi mu srčno čestitamo, ker je dober, pravičen in skrben gospod. Čeravno ni slovenske krvi, vendar nam ni tako sovražen, kakor so nekteri drugi in sploh ž njim vsak človek lahko shaja.

Snega imamo obilno po naših hribih, pa tudi v dolini. Nastopil je mrz in zima je stopila v svoje pravice. Naj le bo, vsled povodnji ostrašeni pravimo „boljši sneg ko voda!“

Od Rožeka. Znano vam je, da nam je most v Rožece Drava vzela. Zdaj imamo pa velike križe s prevažanjem ljudi in živine. Najemnik mosta se nič ne požuri, da bi most kmalo špet naredil, pravijo, da bo most še le spomladi enkrat gotov. Pri pobiranju mostnine je bil pa bolj uren in natančen! Zdaj se prevažamo čez Dravo na majhni barki, in čeravno voda ni tako velika, mora se plačati od človeka 10 kr., od praznega voza s konjem pa 40 kr.! To je hudo breme za naše revne ljudi; saj mnogi iz njih še 2 kr. nemajo, toliko menj 10 kr. Naj bi se vendar visoka vlada ali deželni odbor nas usmilil in pripomagal, da most najprej ko bode mogoče dobimo! Do tje pa bi bilo dobro, ko bi se še drugi brod napravil, kjer bi se ljudje za manjšo plačo prevažali, postavim po 2 kr. od osebe. Mi smo hudo tepeni

po tem novem davku, ki smo ga primorani plačevati, ker imamo zvezo z Vrbo in moramo svoje pridelke do železnice voziti, če jih hočemo izvesti. Naj bi se nas vendar kdo usmilil in kaj ukrenil v našo pomoč! Gospodu mostarju se, kakor se kaže, čisto nič ne mudi.

Iz spodnjega Roža. Dr. Ubl in drugi njegovi tovarši radi govoré o „privandranih Kranjcih“, še v deželnem zboru se je tako besedičenje slišalo. „O privandranih Nemcih pa nič ne rečejo, ki rujejo in nemir delajo med nami. So celó „Prusi“ med njimi, toraj še avstrijski državljani niso, pa vendar na nas slovenske domačine ščujejo! Nekega prav mirnega in izobraženega moža v naši sredi malajo kot najhujšega ščuvjarja, ker neče v nemčurski rog trobiti, in še v deželnem zboru so ga v mislih imeli. Še v naše občinske volitve so hoteli svoj nos vtikati. Pa že pred tremi leti so sramotno propadli, kakor bi jih iz oblakov pomedel.

Iz Vetrinjske okolice. (Le resnico! — Volitve.) Brali smo, kar je naš gosp. poslanec Seebacher po domače Jezernik govoril v deželnem zboru. Obstal je vendar le, da se v Vetrinjskej občini večidel slovensko govori: „vorwiegend windisch gesprochen wird“. Gosp. Jezernik, ali vas je nemško-liberalni duh že tako zmešal, da svojemu matrnemu jeziku še pravega imena dati ne veste?! Rekli ste, da se jih je 158 posestnikov podpisalo za to, da naj bode v Vetrinjskej šoli učni jezik le nemški. Le pogledjte v svoje zapisnike; ali so vsi posestniki podpisani? Vem za nektere, ki zapisnika še videli niso in ti so ravno znani Slovenci? Zakaj da pa v tem zapisniku niste naredili predalček tudi za slovensko-nemški jezik, zakaj samo za nemški ali za slovenski jezik? Povem vam, skorej vsi bi se bili vpisali za slovensko-nemški jezik. Tudi to sem slišal praviti, da je nabiravec podpisov tistim, ki so povdarjali slovensko-nemško šolo, pokazal, naj se tu-le to je: v predalček za nemško šolo zapišejo. Pogledjte tudi svoj „dnevni opravilnik“ ali kakor vi prav po visoko nemško pravite: „Gestionsprotokoll“ in boste našli, da so se starši že pritoževali zoper čisto nemško šolo. — Pri volitvi za občinski odbor v Vetrinji in v Kotmarivesi so bili nemško-liberalni Slovenci v strahu. Naši vrli Slovenci so se jeli nekaj oživljati in se o volitvah pogovarjati; to je nemškutarje tako prestrašilo in zježilo, da so delali na vse kriplje, da ne zgubijo vajeti iz svojih rok. V Kotmarivesi, akoravno smo marsikoga pri volitvi pogrešali, spravili so 4 svojih v občinski odbor, v Vetrinji pa je samo eden slovenskih kmetov v odboru. Na Žihpoljah pa ni bilo nobene borbe, in so imeli nemško-liberalci lahko zmago. Kjer prostim kmetom pravih voditeljev in svetovalcev ne manjka, tam gre nemškutarjem za kožo. Pa žalibog da povsod takih pravih prijateljev kmečkega ljudstva ni.

Iz Borovske okolice. V Borovljah imamo posebno c. k. pošto, pa poštni uradniki, oziroma uradnice bi bile morda bolj pripravne za Berlin, ko za slovenske Borovlje, kajti nobena slovensko ne zna. Tudi ekspedicija je strašno žalostna. Pisma in časnike dobivamo navadno za en cel teden pozneje. Uložila se je že pritožba na c. k. poštno

oskrbnitvo. Želeti bi pač bilo, ko bi nam poslalo vodstvo kakega slovenskega ekspeditorja, te nemške frajlice pa kam na Nemško prestavilo. Morda se bo sčasom vendar pripoznalo, da so uradi zavolj nas tu, in ne narobe!

Iz Kamnika. Poročati Vam imam žalostno novico, da so našim vsem ljudem priljubljenim oo. frančiškanom šolo vzeli, in da zdaj podučujejo na naših šolah posvetni učitelji. Mesto se je branilo, dokler je bilo mogoče. Novih učiteljev ni hotel naš okrajni šolski svet v šolo upeljati, zatoraj je moral to storiti okrajni komisar. Nemškutarji so zato zdaj začeli ruvati proti šolskim svetovalcem našega mesta. Za izgovovor, zakaj so oo. frančiškanom šolo vzeli, porabili so to, češ da č. očetje niso izprašani iz učiteljstva. Meni se zdi, da gospod, ki je 16 let študiral, zmirom več vé, ko kateri si bodi učitelj, in tudi več, kakor taki nadzorniki, kakoršen je bil Sima! Sicer pa slišim, da tudi od novih učiteljev niso vsi izprašani. Kako se potem to vjema? Meni se zdi, da zadnji še ni odgovoril, in da ne bo pri tem ostalo, kar sta ukrenila Pirker in Sima. Dokler Conrad ne bo odstranjen, tako dolgo bo slaba za slovensko šolstvo. Če ima naša stranka res večino v državnem zboru, potem bi jej moralo vendar mogoče biti, Conrada vreči! — Tukaj se je osnovalo slovensko pevsko društvo pod imenom „Lira“.

Maribor. „Slov. Gospodar“ piše to-le: Na Štajerskem smo se Einspieler-jeve 70letnice hvaležno spominjali v nedeljo v svojih čitalnicah in mu čestitali po telegramih. Iz celjske okolice pa so mu tamošnji domoljubi odposlali dve adresi podpisani od 100 domoljubov. Glasite se:

„Prečastiti gospod!

Vaše obilne zasluge za slov. narod so znane daleč črez meje mile slov. domovine, vendar si štejem v čast in sveto dolžnost, Vam preč. gospod, za prekrasne besede, ktere ste 12. oktobra v koroškem deželnem zboru za katol. narodne šole spregovorili, našo najpristrčnišo zahvalo izreči. Vaše besede bile so prav nam z jezika vzete. Tudi mi le pretežko pogrešamo verskega značaja ljudskih šol, tudi nas hudo tlačijo šolski stroški.

Naj vpijejo Vaši nasprotniki kakor hočejo, tega Vam, preč. gosp. profesor, ne morejo očitati, da bi si pri šoli ne bili dovolj skušenj nabrali; tudi tehtnih Vaših razlogov niso v stanu spodbiti. Nadejamo se, da vihar, ki je nastal vsled Vašega govora, raznesel bo Vaše jedrnate besede tudi v takšne kraje in kroge, kamor bi brez njega ne bile prodrle, ter ne bodo ostale brez ugodnega vspeha.

Dobrotljivi Bog naj Vam dodeli obilno sadu Vašega truda uživati, ter Vam naj da včakati veselje, da bodo se vsi koroški Slovenci svojih narodnih pravic zavedali ter se Vas, svojega najbolj skušenega voditelja, s vso hvaležnostjo oklenili.“

V drugi adresi, ki se je iz tega okraja poslala, se je povdarjalo, da v narodnem obziru vtegnemo štajerski Slovenci biti na boljem, pa v verskem in gmotnem se nam enako slaba godi,

kakor koroškimi katoličanom. Omenilo se je, da so č. g. profesor letos slavno dovršili 30. leto svoje službe kot učitelj veronauka in slovensčine na višji realki v Celovci, ter da polni zaslug dne 13. novembra t. l. nastopijo svoje 70. leto. Naj bi še v čvrstem zdravju mnogo rojstnih dnevov dočakali in še doživeli veselje, da bi jim koroški Slovenci po Njih predramljeni v deželni zbor na pomoč poslali več njihovemu vodstvu udanih slov. poslancev. Obe adresi ste od obilnega števila rodoljubov duhovnega in posvetnega stanu podpisani in so zastopane s podpisi dekanije Celje, Laško, Novacerkev, Braslovče, Konjice, Šmarije in Kozje.

Kaj dela politika.

V delegaciji so naši imeli prvokrat večino in so svoje delo srečno dokončali za slavo in srečo cele države. — Državni zbor se snide menda še le 5. decembra in dobi 16 novih poslancev, med kterimi jih je 9 naših, 6 liberalnih, 1 je gosp. minister Pino; — 4 liberalni Dunajski dohtarji in državni poslanci so se prav namazali. Sklicali so ljudski zbor; prišlo je res veliko ljudi. Ko so pa ti gg. dohtarji čutili, da pojde proti njim, so jo pobrisali in ni bilo nobenega zbora. Tri sto medvedov to so možjači! — Nemški liberalni časniki in poslanci so več let sem grdo napadali Rusko in hujskali proti njemu. Zdaj se pa res nekaj kuha, kakor da bi se Rusko pripravljalo za vojsko, pa nihče ne ve kam. Zdaj je pa liberalcem srce v hlače smuknilo in vpijejo na pomagaj! Vse to je prenapeto in naša vlada živi s Rusijo v lepem miru. Morebiti da se tam dolej na Turškem kaj pripravlja in snuje; morebiti da bolni mož, ki že dolgo umira, v resnici umrje.

Bismark biva v svojem gradu Varzin in se je te dni pogovarjal s ruskim ministrom Giersijem. Laško in Francosko čedalje bolj občutujeta šibo, ki sta si jo sama spleta. Socijalisti in nihilisti stopajo vedno bolj na noge in pretijo požigati in ropati. Punt in vojska zoper Boga in njegovo sv. cerkev nosi zdaj svoje žalostno in grenko sadje.

Črnagora, Bulgarija in Srbija ne morejo priti k pokoji; ljudstvo ni zadovoljno in mirno; zatorej ministerstvo pride pa le spet pade in odstopi; tam na Balkanu vre.

Na Ruskem je menda malo bolj varno; 20. novembra se je car Aleksander s cesarico vozil po Petrogradu v odprtem vozu in bil povsod veselo in slavno pozdravljen.

Turško ima čisto prazno mošnjo; hotlo je denarja na posodo dobiti, pa nihče mu ga ni posodil; je torej v hudej zadregi.

V Egiptu je vse pri starem; angleži so tam gospodje in vladarji; puntar Arabi paša še sedi zaprt in pričakuje svojo obsodbo. Pa ne bode menda kruha iz te moke. Arabi je delal in se ravnal, kakor mu je sultan zapovedal.

V ameriškanskih državah so pri volitvah liberalni republikanci padli in zmagali konservativni demokrati.

Gospodarske stvari.

Napenjanje goveje živine.

(Konec.)

Predno se pa goved v trebuh vbode, daje se ji apnene vode ali potašeljna (pepeljike), ali zalmijakovca (vodeni amonijak), ali žajfnice, ali pa žvepljenih jeter itd. Vzame se na primer 1 lot zalmijakovca in 4 lote žganja, se vlije v flašico, in se daje živini vsakih deset minut toliko časa, da se je živini zboljšalo. Ali pa se vzame v flaško apnene vode, kateri se 1 lot kamenega olja (petroleja) pridene, in se kakor rečeno živini daje.

Če pa nimaš omenjenih zdravil, vzameš pa take reči, ki te prevzročijo, da se govedu kolcati ali rigati začne; in to so: petrolej, terpentini, žganje, voda kuhanega tobaka, čaj poprove mete. Petroleja ali pa terpentina se vzame 1 lot v flašo vode in se daje govedu vsakih 10 minut.

Dobro je tudi, če se govedu skozi gobec debela verv, ki je iz slame narejena, potegne, da začne prežvekvati in se ji rigati začne. Napeto lakotnico pa naj z roko krepko in enakomerno potlačiš. Vspesno je tudi, če se živinče po celem životu z merzlo vodo polije, ali pa če se v vodo života žakelj, ki je večkrat preganjen, na napeto lakotnico polaga.

Drugi dan po prestani bolezni in poznej se sme le malo in lahko prebavljive klaje dajati. Če pa goved neče jesti in ne prežvekva, daje se ji na 4 ure 1 lot encijana (svišča ali svederca) in pa 4 lote glauberjeve soli.

Tudi se zgodi, da govedo napenjati začne, če je prav suho klajo dobivala. Ta bolezen je zelo trdovratna, se rada ponavlja, in je znamenje, da govedo slabo prebavlja, ali pa se je pokvarjena klaja dajala na primer zmerznena repa in krompir. Tudi je včasih prikazen kake druge bolezni. Pri tej bolezni se pa mora dobra in lahko prebavljiva klaja dajati, potem grenke in lepodišeče zdravila, da se prebavljanje in prežvekvanje zboljša. Za to je dobro: 2 lota encijanovega prahu in 6 lotov glauberjeve soli deni v liter mlačnega kamilčnega čaja in dajaj na 3 ure; ali pa vzemi encijanovega praha in kolmeža vsakega po 1 lot, 6 lotov glauberjeve soli in dajaj, ko prejšnje zdravilo; ali pa $\frac{1}{8}$ lota bljuvne soli, 6 lotov glauberjeve soli na 4 ure v mlačni kamilčni čaj. Če pa napenjanje že delj časa traja, vzemi 1 lot solne kisline in $1\frac{1}{2}$ funta navadne vode in dajaj na 3 ure živini.

Kaj je storiti meseca decembra.

Zdaj mora biti po polji vse dodelano. Gospodar in gospodinja morata imeti zdaj svoje oči obrnjene večidel le na dom in hišo. Okna pri hramih v velikem mrazu s konjskim gnojem zakidaj. Svinje naj se skrbno pitajo in za vso živino se mora skrbeti, da ne bo trpela mraza. Gnoj naj se navaža na njive. Travnike in vrte je treba malo pognojiti. Ta mesec, če je mogoče, naj se seka tudi les za delo, za prodaj in za kurjavo. V peči preveč kuriti ni zdravo in je potrata lesa, kterega nam vedno bolj primanjkuje. V dolgih večerih se vrté kolovrati in opravljajo druga hišna opravila. — Na koncu vsacega leta

pa naj priden gospodar in skrbna gospodinja nikoli ne zabita pregledati in prešteti, kaj in kako sta preteklo leto prigospodarila ali pa zagospodarila.

Za poduk in kratek čas.

Poštna hranilnica.

Postava zastran poštnih hranilnic je ravno prišla na svitlo. Ob novem letu se tudi pri nas vpeljejo poštna hranilnica. To je nekaj novega, kaj ne? Čemu pa bojo te hranilnice? Ljudem se hoče priložnost ponuditi, da to, kar si od svojega dobička ali zaslužka prihranijo, hitro in po lahkem poti koristno, t. j. na obresti naložijo. Premnogi, posebno ljudje nižega stanu, kar so pridobili, hranijo doma, in denar leži mrtev; pogostoma nimajo dobre shrambe, in preti jim nevarnost, da se jim vse ukrade. Do katere hranilnice pa imajo predaleč. Drugi ne poznajo one lepe čednosti, ki se imenuje zmernost ali varčnost — ne morejo goldinarja v žepu trpeti, ako ni že prvi dan priložnosti, izposoditi ga ali v hranilnico dati. Obojim se s poštnimi hranilnicami pomaga; prvi najdejo blizo varno shrambo, kjer se jim bo denar zraven še množil, drugim pa se v prvej uri, prej da jih premoti skušnjava k zapravljanju, ponudi prilika in daje spodbuda, svoje imetje ohraniti. Kajti do prve sosedne pošte ne bo daleč, v tem ko je sedaj mnogim do hranilnic po več ur v mesta hoditi. In pošte bodo sprejemale tudi zelo majhne zneske po 50 kr., tako da vsak boren posej lahko brž svoje groše vložil, kadar želi, in male vloge bodo mu dajale kapital za stare dni. Ljudstvo se bodo učili čedalje bolj varčnosti in zmernosti. Kaj več drugokrat.

Smešničar.

Jaka: Kako je pa to Matevž, 30 gold. si mi na moki dolžen, zdaj pa moko drugje jemlješ?
Matevž: Vesel bodi, saj onemu tudi ne bom nič plačal, kakor tebi ne.

Kaj je novega križem sveta?

* Razun krajn. šolsk. sveta v Škocjanu in Glinjah so poslali gosp. Einšpielerju zaupnico sledeči šolski svetovi: v Svečah, Št. Jakobu v Rožu, Podgorjah, v Jezeru, slov. Plajbergu in Bilčovsu; dalje občinski odbor v Št. Jakobu v Rožu. — Krajni šolski svet v Št. Jakobu v Rožu je zastran šolskih razmer zoper odlok deželnega šolskega sveta pritožbo vložil pri c. k. ministerstvu. Volje je, če mu tudi visoko ministerstvo prošnjo odbije, pritožiti se pri najvišej državnej sodnji. — Koroški polk št. 7 je prišel iz Tirolskega v Celovec. Pričakovali smo naše vojake že prej, pa niso mogli priti, ker so morali pomagati pri stavbah zoper povodenj. — Stara cesarica Marija Ana je darovala za unesrečene vsled povodnji na Koroškem vnovič 375 gold. — Na Dunaji živeči Korošci so napravili 21. novembra veselico za vsled povodnji unesrečene na Koroškem. — Nemško planinsko društvo

je darovalo v isti namen zopet 1200 gld. in 1300 mark. — Pri sv. Jurji blizo Švabeka so na več krajih okradli: 300 gld., en dižo zasake in pri Zupanci 60 gld. Da bi ti potepuhi le žandarmen-riji v roke prišli!

* Dr. Klofutar, profesor bogoslovja v Ljubljani, je dobil viteški križ Franc Jožefovega reda. — Č. g. Luka Jeran je postal stolni kanonik v Ljubljani. — Kamniške šole so liberalci v oblast vzeli in posvetne učitelje tje poslali. Ljudstvo te spremembe ni nič veselo. — V Loki so umrli č. g. Sigismund Bohinc, bivši gvardijan. — V Zapotnici se je zadušil ogljar Ažbe, ker je šel na ogljeno kopo spat. — V Kamniku je umrl č. g. beneficijant A. Valand, 87 let star. — Nov slovenski list bo z novim letom začel izdajati v Ljubljani učitelj kmetijstva g. Kramar. Ali „Novice“ niso bile dobre? — Na gimnaziji v Kranji je letos 91 učencev v 3 razredih. — Notarske službe so razpisane v Zatični, Metliki, Kostanjevici, Vipavi in Idriji. Dve učiteljski službi ste razpisani v Trsteniku in v Zalemlogu.

* V Rogatcu so našli posestnika Breznika in njegovega sina mrtvega, hišo pa požgano. Sumi se, da je to naredil drugi Breznikov sin. — Slovensko društvo Štajersko v Mariboru je imelo sejo dne 5. novembra in sklenilo, delati proti nemškemu „schulvereinu“, napravljati po deželi bralne družbe, in pritožiti se pri pravosodnem ministerstvu proti nemškemu uradovanju. Prihodnji občni zbor se bo sklical v savinjsko dolino. — Šoli v Idolah so cesar darovali 150 gold. — Č. g. Fr. Juvančič, kanonik in dekan pri Novicerkvi so dobili viteški križec Franc Jožefovega reda. — Slovensko govoriti je prepovedal nemški „schulverein“ učitelju Jezerniku v Sladkem vrhu. — V Pekersko nemško šolo so nemškutarji stlačili 50 otrok, da jih ponemčijo. Kupujejo jim tudi bukve, tablice, papir in peresa. — Štajerski deželni šolski svet je prestavil učitelja g. Kelca, ker je slovensk narodnjak. — Pogorel je Blaž Jezza na Ptujski gori. — V Dravo padel in utonil je Ant. Lambrecht iz Luč. — Nova posojilnica se je osnovala v Sevnici. — Pri dopolnilni volitvi v okrajni zastop Slovenjegraški so zmagali Slovenci.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Čast. gosp. Jandl Janez gre za provizorja v Dobropolje; čast. gosp. Witzman Ign. za kaplana v Št. Janjž na mostiču. Čast. g. Sevnik Leop. je umrl. R. I. P. Pripeljal se je ta gospod od svoje nove fare Materē Božje na jezeru, katero je ravno nastopil, še enkrat na svojo poprejšno faro v Reichenfelsu nazaj. Nekteri psi njegove konje preplašijo, skočijo v stran, voz se prekuene in župnik butijo z glavo ob nek zid, da dobijo tri rane na glavi, zgubijo zavednost in skorej umrjō. — Č. g. Val. Kraut bode tedaj kot provizor faro M. D. na jezeru dalje oskrboval in kot kaplan mu pomagoval č. g. Fr. Petek. — Fari Spodnji Dravberg in M. D. na jezeru ste razpisani do 21. decembra.

Listnica vredništva.

Dohaja nam mnogo dopisov brez podpisov ali pa z izmišljenim imenom. To je nepravilno. Prosimo torej vse gg. dopisnike, naj se podpišejo, saj njih ime tako v časnik ne pride, in jih tudi ne bomo izdali pred nikomur. — Gosp. G. v slov. Goricah: Naša misel je taka, da imamo tako že preveč slovenskih listov, da se moči preveč cepijo, časnikom pa ni moč živeti, če jih je toliko. Saj tudi „Slov. Gospodar“ prinaša spise o sadjereji in je prav po ceni, tako da si ga vsak lahko drži. Ne verjamemo, da bi si zamogel nov list samo med sadjereji dovolj naročnikov pridobiti, da bi mogel izhajati.

Dunajska borza

dne 8. novembra.

Papirna renta	76 gld. 05 kr.
Sreberna renta	76 " 75 "
Zlata renta	91 " — "
1860 državno posojilo	135 " 50 "
Akeje narodne banke	880 " — "

Loterijski srečki

od 18. novembra.

Gradec	29	50	59	22	39
Dunaj	15	14	57	55	68

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žal. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica	3 67	3 73	—	—	3 90	4 —	3 85	4 —	3 88	—	—	—	—	—	—	—
Rž	2 75	2 81	—	—	2 68	2 94	2 75	3 —	2 72	—	—	—	—	—	—	—
Ječmen	2 73	2 33	—	—	—	—	2 50	2 60	2 19	—	—	—	—	—	—	—
Ajda	2 27	1 95	—	—	2 31	—	—	2 60	2 19	—	—	—	—	—	—	—
Oves	1 46	1 46	—	—	1 46	1 40	1 50	1 80	1 44	—	—	—	—	—	—	—
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	4 99	—	—	—	4 63	5 50	—	5 10	4 86	—	—	—	—	—	—	—
Turšica	2 42	2 13	—	—	2 44	2 70	2 50	2 60	2 59	—	—	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	3 25	—	—	—	4 —	—	—	—	—	—	4 20	—	—	—
" rudeč	—	—	—	—	—	—	3 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Žitna cena je ostala večidel pri starem; pitana živina se še srednje plačuje, medla pa nima nobene cene. Od vseh se to naznanja. Tako se nam s Črne piše: Sejm na den sv. Uršule se je prav slabo obnesel; živina se ni dobro prodajala, kakor poprejšni sejm; ovec skorej bilo ni. — Maslo se plačuje kilo po 1 gld. 10 kr.; sirovo maslo po 1 gld.; prekajen špeh 80 kr.; sirov po 70 kr.; zabel 86 kr.; par jaje 6 1/2 kr.; par piščet 50 do 90 kr.; par kupunov 2 gld. 80 kr.; par rac 1 gl. 40 kr.; par gosi 5 gld. 40 kr. — Krompir se plačuje žakelj po 1 gld. 20 kr.; 100 kilogramov sena 3 do 4 gld.; slame 1 gld. 30 kr. do 1 gld. 50 kr.; Meter mehkih drv je po 85 do 95 kr.; trdih pa 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 30 kr.